

## Lyttä Omenainen Osa 2

V. 1904 Akonlahden papistolta saamani virallisen tilaston mukaan oli Akonlahden seurakuntaan kuuluvien kylien talo- ja asukasluku seuraava: **Lyttä** 6 taloa, 56 asukasta. <sup>1</sup>

### Henkilö, sivu:

1.1.1.1.1. Omenaini Moarie Miihkalintyttö Lyt.O.1.	1
1.1.1.1.2. Omenaini Nasto Miihkalintyttö Lyt.O.2.	1
1.1.2.1.1. Omenainen Ortjo Ievanpoika Lyt.O.1.	1
1.1.2.1.2. Omenainen Ontroppa Ievanpoika Lyt.O.2.	2

#### 1.1.1.1.1. Omenaini Moarie Miihkalintyttö

**Lyt.O.1.**

(Moarie Mihailovna Melentjeva)

**Puoliso: Melentjev Feodor**

**A.Je.M.1.**

Akonlahti, Jehrimävaara

Lapset: Tatjana ja Olga

**Tatjanan äiti oli Maria ja isä Feodor Melentjev**, kotoisin Jehrimävaarasta. Äidin sukunimi oli myös Melentjeff. <sup>2</sup>

---

### Lyttä

#### 1.1.1.1.2. Omenaini Nasto Miihkalintyttö

**Lyt.O.2.**

(Melentjev)

synt. 1890

**1 puoliso: Hokkinen Prouhhora Kauronpoika**

**Nok.H.1.1.**

(Roope)

Nokeus

**2 Puoliso:**

Uhtua

II Mikkisen Miihkalin talo.

**Nasto ta hänen ukko Prohora** (oli tullut Nokeuksesta). <sup>3</sup>

**Nasto**, jolla aviopuoliso Nokeuksesta. <sup>4</sup>

**Naston ensimmäinen mies oli Nokeuksesta Prouhhoran (eli Roope)**, joka tuli Miihkaliin kotivävyksi. Prouhhoran äiti oli Kuhmon Rimmiltä Uljaska Ahtosen tyttö Lukki (tästä tarkemmin Rimmin historiassa). Prouhhora oli pitkä ja vahva mies; hän oli monet vuodet serkullaan Iivana Ahtosella kankimiehenä savotoissa. Prouhhoran kuoltua Nasto meni miehelle Uhtuaan, >>ta siitähän se oli vorssiutut vasta>> (= ja sittenhän se oli vasta ylpistynyt). <sup>5</sup>

Uljaskan ja Outin tytär Lukki oli kahdesti naimisissa. Hänen ensimmäinen miehensä oli Akonlahden Nykyttilästä ja lapsia oli Iivana ja Manu. Miehensä kuoltua Lukki meni Nokeukseen Hokkini Kaurolle, joka myös oli leski. Heillä oli yhteisiä lapsia: **Prouhhora (tuli kotivävyksi Lytän kylään Mikkisen Miihkalin Nasto-nimiselle tyttärelle)**, Vasselei, Mikko, Manu ja Iro; Mikko ja Vasselei elävät Lapualla (sukunimi Hokkinen). Lukki kuoli kurjan kuoleman: >>Keveällä ahvenen kutuh läksi, rysillä, sinne oli koatut rysäm peälle.>> <sup>6</sup>

---

### Lyttä Talo 4

#### 1.1.2.1.1. Omenainen Ortjo Ievanpoika

**Lyt.O.1.**

(Melentjev)

**Puoliso: Tuarie**

Akonlahti

Lapset: Toarie (Darja), Katti, Matti, Maiju, Riiko, Vasselei, Anni, Outi ja Iivana.

IV **Ievan Ortjon talo** (tämänkirjuttajan koti).

**Ortjon talo, hänen akka Tuarie**, lapset: Katti, Matti, Man' u, Riiko, Vasselei, Anni, Outi ja Iivana. <sup>7</sup>

>>Tuossa on sievän metsäjärven töyräällä hiljainen Lyttä. Ajetaan kaarella **Orton uuteen taloon**, paiskataan jäkälää petrojen eteen ja itse istutaan samovaarin ympärille. Siihen kokontuu uuninpankolle kylän naikkosia meitä ihmettelemään. Eipäs mitänä erikoista, olla öllötetäh vaan. Orton >>naini>> paljastaa rintansa ja imettää kolmikuista lasta – niin se on, kuten jo ennen sanottu, täällä ei kursailla sitä, mikä on luonnollista. Suloisessa Suomessamme häpeämällä hävetään vierasten nähden imettämästä lasta – Lytässä ollaan >>omenaisia>> (sukunimet).>>

Taloa jossa Kianto seurueineen poikkesi, sanottiin **>>Ievan Ortjoksi>>**. Ortjolla oli suuri punainen parta. Hän oli nainut Akonlahdesta. Taloa mainitaan Lytän vauraimmaksi. <sup>8</sup>

---

**Lytä Talon 1**

**1.1.2.1.2. Omenainen Ontroppa Iivanpoika**

**Lyt.O.2.**

(Antrop Melentjev)

**Puoliso: Palaka**

Kenttjärvi

Lapset: Manju, Olga, Mikko, Iro, Iivana, Huotari, Miina ja Anni.

I Otroran talo

**Ontroppa, hänen akka Palaga**

Lapset: Manju, Olga, Mikko, Iro, Iivana (Ipi), Huotari, Miina ja Anni. <sup>9</sup>

Isä Miikkula - Olkan kertomaa edelleen - oli nähnyt karhun monta kertaa, mutta vain kerran hän sanoi pelänneensä, nimittäin silloin kun kuuli kahden karhun tappelevan Karsikkosuolla, missä meillä oli nevaniitty. Se oli hirveätä kuultavaa, maa oikein jyräsi, kun ne tappelivat. - Olkan miehen Mikko Melentjevin isän, **Lytän Ontropan**, oli karhu pahoin raadellut, kuten myöhemmin kerrotaan. <sup>10</sup>

Vihdoin oli **Lytän kylässä Omenaini Ontropan talo**, kylän >>kärkimäini talo>>. Kun Ontropan nimen mainitsee, Lytän olojen tuntijat vievät puheen Ontropan surkeaan loppuun. Hän näet kuoli karhun repimiin. Tapauksesta kertoi Iivana Ahtonen: Ontroppa oli kevättalvella kahden Akonlahden miehen kanssa karhun pesällä. Toinen miehistä oli Tanilan Vasselei (kirkonkellon soittaja) ja toinen Larin poika. Yksi rupeaa kangellaan karhua hännäämään, ja toiset >>laittautuu ampumah>>. Kankimies ei jaksanut kangellaan pidellä, karhu >>peäsi vallollah tulomah>> ja syöksyi suoraan Ontropan päälle, kun Ontroppa ampui karhua päähän. >>Heän sielä oläjäy toisilla jotta tulkoa avuksi, jotta lyökeä kirvehellä tuota karhua peäh!>> Karhu repi Ontroppaa kynsillään, purra ei voinut, sillä Ontroppa oli osunut leukaluihin. Toinen kaveri juoksi pakoon, mutta Larin poika >>rohkaudu>> ja kirveellä >>kajahutti peäh>> karhua, jonka alla Ontroppa makasi. >>Niin semmoista se on kul lähtöy huonojen kaverien kera niin, ei apuo ole paljo, kum pakoh luujitah>>, lopetti Iivana Ahtonen kertomuksensa. Ontropan pojan Miikkulan vaimo Oika muisteli, että vaikka karhu oli vetänyt päänahan ihan kokonaan ja repinyt kaikki lihakset olkpästä, niin jotenkin Ontroppa oli päässyt kotiin. Hän sairasteli kauan ja kuoli vihdoin haavoihinsa. - Ontropan vaimo oli Kenttjärvestä; heillä oli useita lapsia. <sup>11</sup>

---

**Lähdeluettelo:**

<sup>1</sup> Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1086-1087 Loitsuja: Toisinnot 822-2132. Lisiä Toisinnot 2133-2543. Elämäkerrallisia tietoja runojen laulajista Hakemistoineen. Julkaissut Helsinki 1921 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon OY.

<sup>2</sup> Karjalan Heimo n:o 7-8/1987, s. 124-125. Vanha Viena muistelee (2). Tatjana Karjalainen, o.s. Melentjeff.

<sup>3</sup> Vienan Karjala n:o 15/2003. Muistelmia Lytänkylästä, Anni Ivanova, Kalevala

<sup>4</sup> Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 52.

<sup>5</sup> Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 183.

<sup>6</sup> Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 121.

<sup>7</sup> Vienan Karjala n:o 15/2003. Muistelmia Lytänkylästä, Anni Ivanova, Kalevala

<sup>8</sup> Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 183.

<sup>9</sup> Vienan Karjala n:o 15/2003. Muistelmia Lytänkylästä, Anni Ivanova, Kalevala

<sup>10</sup> Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 104-112.

<sup>11</sup> Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 183-184.